

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 8. junija 2006*

V zadevi C-517/04,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemska) z odločbo z dne 15. decembra 2004, ki je na Sodišče prispela 20. decembra 2004, v postopku

Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof

proti

Productschap Vis,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J. Makarczyk, sodnik, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, P. Kūris in J. Klučka, sodnika,

* Jezik postopka: nizozemščina.

generalna pravobranilka: C. Stix-Hackl,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. januarja 2006,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof E. J. Rotshuizen, odvetnik,
- za Productschap Vis P. C. H. van Schooten, odvetnik,
- za nizozemsko vlado H. G. Sevenster, C. A. H. M. ten Dam in C. M. Wissels, zastopnice,
- za grško vlado G. Kanellopoulos in M. Tassopoulou, zastopnika,
- za Komisijo Evropskih skupnosti M. van Beek in F. Clotuche-Duvieusart, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi
7. marca 2006

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 25 ES in 90 ES.

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof (v nadaljevanju: Koornstra) in Productschap Vis v zvezi z dajatvijo, ki jo je zadnje naložilo družbi Koornstra za prevoz kozic na Dansko v obdobju 2000.

Pravni okvir

- 3 Productschap Vis je nizozemsko poklicno združenje, ustanovljeno za podjetja, ki se ukvarjajo z ribištvom, ki pripravljajo ribe, po potrebi z nadaljnjo predelavo, za proizvode, ki so primerni za prehrano ljudi ali živali, in ki trgujejo z ribami ali s proizvodi iz rib, ki so lahko namenjeni prehrani ljudi, z nadaljnjo predelavo ali brez nje.

- 4 Člen 2(1) uredbe o financiranju sit in luščilnikov za kozice na dražbah za leto 2000 (Verordening financiering garnalenzeven en garnalengkraakers visafslagen 2000, v nadaljevanju: uredba) določa:

„Od prvega ponedeljka po dnevu, ko začne veljati ta uredba, je podjetnik, ki dostavi kozice na nizozemsko ribiško ladjo, dolžan plačati v korist Productschap dajatev v višini 0,01 HFL na kilogram kozic, ki jih prevaža in prodaja za prehrano ljudi.“

- 5 Člen 3(1) iste uredbe določa, da so sredstva od dajatve namenjena financiranju nakupa sit in luščilnikov, ki ga opravi Productschap, ter financiranju njihove postavitve in vzdrževanja.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 6 Koornstra je podjetje, ki z ribiško ladjo Elizabeth prevaža kozice. V skladu z izjavo z dne 1. avgusta 2002 je v letu 2000 prepeljalo 52.984 kg kozic, od katerih jih je bilo 28.774 kg prodanih na Nizozemskem, 24.210 kg pa jih je bilo neposredno dobavljenih na Dansko za prodajo.
- 7 Na podlagi člena 2(1) uredbe je Productschap Vis s sklepom z dne 19. septembra 2002 naložilo podjetju Koornstra dajatev v višini 109,86 EUR za teh 24.210 kg kozic.

- 8 Z dopisom z dne 25. oktobra 2002 je Koornstra vložilo ugovor zoper ta sklep.
- 9 S sklepom z dne 19. marca 2003 (v nadaljevanju: sporni sklep) je Productschap Vis zavrnilo ugovor podjetja Koornstra.
- 10 Z vlogo z dne 25. aprila 2003 je Koornstra vložilo pritožbo na sporni sklep pri College van Beroep voor het bedrijfsleven. Ker je to dvomilo o združljivosti dajatve, določene v členu 2(1) uredbe (v nadaljevanju: sporna dajatev), s pravom Skupnosti, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je taka dajatev, kot je sporna dajatev, ki jo plača podjetje države članice za prevoz kozic z ribiško ladjo, registrirano v tej državi članici, in s katero se financira presejanje in luščenje kozic v tej državi članici, združljiva s pravom Skupnosti, zlasti s členoma 25 ES in 90 ES, kolikor se ta dajatev plača tudi za kozice, ki jih to podjetje prevaža drugod v Skupnosti?

2. Ali na odgovor na prejšnje vprašanje vplivajo:

a) kraj, kjer so bile kozice ulovljene;

- b) dejstvo, da so bile kozice po tem, ko so bile prepeljane drugam v Skupnosti, prepeljane v državo članico, v kateri je ribiška ladja registrirana;
- c) dejstvo, da je treba pri prevozu drugam v Skupnosti tudi tam plačati za presejanje in luščenje kozic?“

Vprašnji za predhodno odločanje

- ¹¹ Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali lahko dajatev, kot je ta sporna v postopku v glavni stvari, pomeni dajatev z enakim učinkom kot carine v smislu člena 25 ES ali diskriminatorno notranjo obdavčitev, ki je prepovedana s členom 90 ES.
- ¹² Uvodoma je treba spomniti, da se določbe v zvezi z dajatvami z enakim učinkom in v zvezi z diskriminatorno obdavčitvijo ne morejo uporabiti kumulativno, tako da ista dajatev v skladu s sistemom Pogodbe ne more hkrati pripadati obema kategorijama (sodbe z dne 17. septembra 1997 v zadevi UCAL, C-347/95, Recueil, str. I-4911, točka 17; z dne 22. maja 2003 v zadevi Freskot, C-355/00, Recueil, str. I-5263, točka 39, in z dne 27. novembra 2003 v združenih zadevah Enirisorse, od C-34/01 do C-38/01, Recueil, str. I-14243, točka 59).

- 13 Preučiti je torej treba, ali je sporno dajatev mogoče opredeliti kot dajatev z enakim učinkom kot carine pri izvozu v smislu členov 23 ES in 25 ES. Če to ni mogoče, je treba preizkusiti, ali navedena dajatev pomeni diskriminatorno notranjo obdavčitev, ki jo prepoveduje člen 90 ES.
- 14 V postopku v glavni stvari je bilo ugotovljeno, da se sporna dajatev ne plača, ker so proizvodi prešli mejo zadevne države članice, ampak je naložena sistematično in enotno na kozice, ki se jih prevaža na nizozemski ribiški ladji, naj so namenjene za domači trg ali za izvoz, in da so sredstva od te dajatve namenjena financiranju nakupa, postavitve in vzdrževanja sit in luščilnikov, ki jih opravi Productschap Vis.
- 15 V skladu z ustaljeno sodno prakso je vsaka denarna dajatev, še tako majhna, ki se enostransko naloži, ne glede na njeno poimenovanje oziroma način uporabe, in s katero je obremenjeno blago zaradi prehoda meje, in ni carina v ožjem pomenu, dajatev z enakim učinkom v smislu členov 23 ES in 25 ES, tudi če navedena denarna dajatev ni naložena v korist države (zgoraj navedena sodba UCAL, točka 18, sodbi z dne 9. septembra 2004 v zadevi Carbonati Apuani, C-72/03, ZOdl., str. I-8027, točka 20, in z dne 8. novembra 2005 v zadevi Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, ZOdl., str. I-9543, točka 55).
- 16 Nasprotno taka dajatev ni dajatev z enakim učinkom kot carine, temveč je notranja obdavčitev v smislu člena 90 ES, če pripada splošnemu sistemu notranjih dajatev, ki sistematično zajema kategorije proizvodov glede na objektivna merila, ki niso odvisna od porekla ali namenskosti proizvodov (sodba z dne 23. aprila 2002 v zadevi Nygård, C-234/99, Recueil, str. I-3657, točka 19, in zgoraj navedena sodba Carbonati Apuani, točka 17).

- 17 V tem smislu izhaja tudi iz sodne prakse Sodišča, da bi bilo treba za namene pravne opredelitve dajatve, ki se naloži na nacionalne proizvode, ki so predelani ali se tržijo na domačem trgu, in na nacionalne proizvode, ki se izvozijo nepredelani na podlagi enakih meril, upoštevati namen, za katerega se sredstva iz obdavčitve uporabijo (zgoraj navedena sodba Nygård, točka 21).
- 18 Če so namreč sredstva iz take obdavčitve namenjena financiranju dejavnosti, ki koristijo zgolj tistim nacionalnim proizvodom, ki se predelujejo ali tržijo na domačem trgu, lahko iz tega sledi, da pomeni prispevek, ki se naloži po enakih merilih, vendarle diskriminatorno obdavčitev, če je davčno breme, naloženo na proizvode, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, nevtralizirano z ugodnostmi, ki jih dajatev financira, medtem ko davčno breme, ki je naloženo na proizvode, ki se izvozijo nepredelani, pomeni neto obremenitev (zgoraj navedena sodba Nygård, točka 22).
- 19 V tem pogledu pomeni dajatev, ki sloni na splošnem sistemu notranje obdavčitve in ki se sistematično naloži na nacionalne proizvode, ki so predelani ali se tržijo na domačem trgu, in na proizvode, ki se izvozijo nepredelani, dajatev z enakim učinkom kot carine, ki krši člena 23 ES in 25 ES, če ugodnosti, ki sledijo iz dodelitve sredstev iz dajatve, popolnoma izravnajo obremenitev, ki jo nosi nacionalni proizvod, ki je predelan ali se trži na domačem trgu ob njegovi sprostitvi v promet. Nasprotno bi taka dajatev pomenila kršitev prepovedi diskriminacije, določene v členu 90 ES, če bi ugodnosti, ki jih prinese dodelitev dohodkov od obdavčenja nacionalnim proizvodom, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, samo deloma izravnale breme, ki ga nosijo ti proizvodi (zgoraj navedena sodba Nygård, točka 23).
- 20 V primeru, ko te ugodnosti za nacionalno proizvodnjo, ki je predelana ali ki se trži na domačem trgu, v celoti izravnajo breme, ki ga ta nosi, bi se dajatev, ki se naloži

na proizvod, kot dajatev z enakim učinkom kot carine štela za nezakonito v celoti. Kadar pa ugodnosti deloma izravnajo breme, ki ga nosijo nacionalni proizvodi, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, bi morala biti dajatev, ki se naloži na izvožene nacionalne proizvode, kar je načeloma zakonito, prepovedana, če izravna navedeno breme, in bi se morala sorazmerno zmanjšati (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi UCAL, točka 23, in Nygård, točka 42).

21 Merilo glede izravnave bremena, da bi se ga koristno in pravilno uporabilo, predvideva, da bi bilo treba med referenčnim obdobjem preveriti finančno enakovrednost med skupno naloženimi zneski na nacionalne proizvode, ki so predelani ali se tržijo na domačem trgu, v povezavi s sporno dajatvijo in med ugodnostmi, od katerih imajo korist izključno ti proizvodi (sodba z dne 17. septembra 1997 v zadevi Fricarnes, C-28/96, Recueil, str. I-4939, točka 27, in zgoraj navedena sodba Nygård, točka 43).

22 Ob upoštevanju teh načel se mora predložitveno sodišče prepričati, da nacionalni proizvodi, ki so predelani ali se tržijo na domačem trgu, nimajo *de facto* izključne koristi ali sorazmerno večje koristi kot izvoženi nacionalni proizvodi od storitev ustanove, ki je prejemnik sporne dajatve, ki lahko v celoti ali deloma izravna breme, vzpostavljeno z navedeno dajatvijo (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi UCAL, točka 26, in Fricarnes, točka 29).

23 Iz predložitvenega sklepa izhaja, da imajo od naprav za presejanje in luščenje, ki se financirajo s sporno dajatvijo, korist izključno podjetja, ki prevažajo kozice na Nizozemsko.

- 24 Sicer pa predložitveno sodišče šteje za ugotovljeno, da podjetja, ki prevažajo kozice v druge države članice z nizozemskimi ribiškimi ladjami, nimajo koristi od navedenih naprav, čeprav morajo plačati sporno dajatev.
- 25 Iz tega sledi, da sporna dajatev nalaga večje breme proizvodom, ki so namenjeni za izvoz, kot pa ga nosijo proizvodi, namenjeni za nizozemski trg.
- 26 Torej če bi se izkazalo, da ugodnosti, ki izhajajo iz dodelitve sredstev iz sporne dajatve, v celoti izravnajo breme, ki ga nosijo podjetja, ki prevažajo z nizozemskimi ribiškimi ladjami kozice, ki so namenjene za predelavo ali trženje na domačem trgu, bi bila uporaba navedene dajatve za proizvode, namenjene za izvoz, dajatev z enakim učinkom kot carine, v nasprotju s členoma 23 ES in 25 ES, in bi jo bilo treba obravnavati kot nezakonito v celoti. Nasprotno pa bi taka dajatev pomenila kršitev prepovedi diskriminacije, določene v členu 90 ES, če bi ugodnosti, ki jih prinese dodelitev dohodkov od obdavčenja nacionalnim proizvodom, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, samo deloma izravnale breme, ki ga nosijo ti proizvodi.
- 27 Kraj, kjer so bile kozice ulovljene, dejstvo, da so bile kozice po tem, ko so bile prepepljene v drugo državo članico, takoj dostavljene v državo, v kateri je bila ribiška ladja registrirana, in dejstvo, da je treba pri prevozu v drugo državo članico tudi v tej državi članici plačati za presejanje in luščenje kozic, niso pomembni za to presojo.

- 28 Ob upoštevanju vseh ugotovitev je treba na vprašanji za predhodno odločanje odgovoriti, da je dajatev, ki jo plača javnopravna organizacija države članice v skladu z enakimi merili na nacionalne proizvode, ki so namenjeni za domači trg ali za izvoz v druge države članice, dajatev z enakim učinkom kot carine za izvoz, prepovedana s členoma 23 ES in 25 ES, če so sredstva iz te dajatve namenjena financiranju dejavnosti, od katerih imajo korist samo nacionalni proizvodi, namenjeni za domači trg, in če ugodnosti, ki izhajajo iz dodelitev sredstev navedene dajatve, v celoti izravnavajo breme, ki ga nosijo navedeni proizvodi. Nasprotno taka dajatev pomeni kršitev prepovedi diskriminacije, določene v členu 90 ES, kadar ugodnosti, ki jih prinese dodelitev dohodkov od obdavčenja nacionalnim proizvodom, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, samo deloma izravnavajo breme, ki ga nosijo ti proizvodi.

Stroški

- 29 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Dajatev, ki jo plača javnopravna organizacija države članice v skladu z enakimi merili na nacionalne proizvode, ki so namenjeni za domači trg ali za izvoz v druge države članice, je dajatev z enakim učinkom kot carine za izvoz, prepovedana s členoma 23 ES in 25 ES, če so sredstva iz te dajatve namenjena financiranju

dejavnosti, od katerih imajo korist samo nacionalni proizvodi, namenjeni za domači trg, in če ugodnosti, ki izhajajo iz dodelitev sredstev navedene dajatve, v celoti izravnajo breme, ki ga nosijo navedeni proizvodi. Nasprotno taka dajatev pomeni kršitev prepovedi diskriminacije, določene v členu 90 ES, kadar ugodnosti, ki jih prinese dodelitev dohodkov od obdavčenja nacionalnim proizvodom, ki se predelajo ali tržijo na domačem trgu, samo deloma izravnajo breme, ki ga nosijo ti proizvodi.

Podpisi